

Verschillende media besteden deze dagen aandacht aan de zogenoemde 'bokkenproblematiek' in de geitenhouderij. Het Platform Melkgeitenhouderij, waarin partijen in de geitenzuivelketen samenwerken, is blij met de aandacht voor dit belangrijke onderwerp. Een beter leven voor de bokken vereist namelijk aanpassingen in het overheidsbeleid en ontwikkeling van de markt voor bokkenvlees. Zo kunnen bokken de ruimte krijgen die ze verdienen.

Omdat dit onderwerp vragen oproept en kan leiden tot oordelen op basis van emotie, zetten we de feiten over bokken op een rij.

1. Op de Nederlandse melkgeitenbedrijven komen ieder voorjaar, tijdens de zogenoemde lammertijd, de jonge geiten ter wereld. De helft daarvan betreft bokken, die geen melk gaan geven.
2. Geitenhouders streven er naar om de bokken zelf groot te brengen of dit te laten doen door een gespecialiseerd bedrijf, een zogenoemde bokkenmesterij. Zo kunnen de bokken verantwoord groeien tot ze, op een gemiddelde leeftijd van vier weken, slachtrijp zijn.
3. Voor het welzijn van de bokken is een goede verzorging op jonge leeftijd cruciaal. Om dat te stimuleren is de geitensector in 2018 gestart met de uitvoering van het Plan van Aanpak Welzijn Geitenlammeren. Daarbij is de geitenhouder verantwoordelijk voor het welzijn van de jonge bokken op zijn eigen bedrijf en van de bokken die hij onderbrengt bij een bokkenmester. Het plan resulteert tot het voorjaar van 2020 in duidelijke verbeteringen, zoals minder bokkensterfte op jonge leeftijd.
4. Om het gezond opgroeien van de bokken lonend te maken, is afzet van het bokkenvlees een belangrijke voorwaarde. En daar wringt de schoen. Het vlees van de bokken moet grotendeels tegen lage prijzen worden geëxporteerd naar landen als Spanje, Portugal, Frankrijk en Italië. Verkoop tegen lonende prijzen in eigen land is lastig, omdat de Nederlandse consument (nog) weinig animo toont. Bij onvoldoende afzetmogelijkheden kan het bokkenvlees alleen verwerkt worden in voer voor huisdieren.
5. De meeste bokkenmesters hebben hun activiteiten inmiddels gestaakt. De oorzaken hiervan zijn de geitenstops van de provincies, problemen rondom vergunningen, marginale resultaten als gevolg van lage opbrengstprijzen en de eisen aan het dierenwelzijn in het Plan van Aanpak. Het betekent dat geitenhouders steeds vaker op het eigen bedrijf een oplossing creëren voor het laten opgroeien van de bokken.
6. Afgelopen jaar zijn helaas maatregelen van kracht geworden die deze ontwikkeling frustreren. Door de provinciale geitenstops kunnen geitenbedrijven geen stal bouwen om de bokken zelf in groot te brengen. En de landelijke regels voor (milieu)vergunningen laten geen ruimte voor het houden van extra bokken.
7. Pleidooien van het Platform Melkgeitenhouderij om de noodzakelijke ruimte te bieden in de regelgeving, hebben helaas geen resultaat opgeleverd voordat het lammerseizoen 2020 in februari van start ging. Dit heeft ertoe geleid dat er voor een aantal bokken geen oplossing was. Deze dieren zijn helaas vervoegd afgevoerd en verwerkt in voer voor huisdieren.
8. Inmiddels is op aandrang van het Platform Melkgeitenhouderij een regeling getroffen zodat geitenbedrijven met voldoende stalruimte hun bokken groot kunnen brengen zonder dat ze een boete krijgen in het kader van de (milieu)vergunning. Die maatregel is pas recent, op 6 mei 2020, van kracht geworden. Dit verlicht de situatie enigszins, maar is niet voldoende om de lammertijd van 2021 zonder problemen te laten verlopen.
9. Het Platform Melkgeitenhouderij dringt er bij overheden (landelijk en provinciaal) op aan om nog bestaande belemmeringen weg te nemen, zodat alle geitenhouders hun bokken op het eigen bedrijf groot kunnen brengen. Daarmee kunnen ze voldoen aan de eisen in het Plan van Aanpak Welzijn Geitenlammeren van het Platform Melkgeitenhouderij.
10. Het grootbrengen van de bokken is een belangrijk onderdeel van een verantwoorde geitenhouderij. Dat vereist niet alleen een goed overheidsbeleid, maar ook goede afzetmogelijkheden voor het bokkenvlees. De geitensector werkt daar aan door verbetering van het imago van bokkenvlees (www.ontdekdegeit.nl). Consumenten kunnen helpen om bokken de ruimte te geven die ze verdienen.